

SITUERING BEPORK WELFARE

Vergelijkende studie met Haltungsform 2 en Initiative Tierwohl (ITW)

Samenvatting

De maatschappij, en de varkenssector in het bijzonder, zijn steeds in evolutie. Dit verplicht ons rekening te houden met wijzigende economische, maatschappelijke en sociale omstandigheden. Er is erg veel vraag naar voedsel dat aan hoge duurzaamheids- en dierenwelzijnsstandaarden voldoet. In dat kader lanceerde Belpork op 6/10/2021 een eigen dierenwelzijnslabel, BePork Welfare. Varkensvlees dat voldoet aan de eisen van het nieuwe dierenwelzijnslabel, werd gegarandeerd geproduceerd aan een nog hoger dierenwelzijnsstandaard. Met dit initiatief wil de sector een echte *level playing field* verzekeren op vlak van dierenwelzijn binnen de Belgische varkenssector en daarbuiten. De module BePork Welfare bouwt verder op BePork, het generieke kwaliteitssysteem dat geldt als markttoegangsvoorwaarde voor de varkenssector en dat gelanceerd werd op 1/01/2021. De module BePork Welfare ligt in lijn met systemen als *Beter Leven Keurmerk* in Nederland en het *Initiative Tierwohl* in Duitsland. Bedrijven die volgens de module BePork Welfare gekeurd zijn, komen op een gelijkaardig internationaal niveau als de gerenommeerde Nederlandse en Duitse keurmerken. Het label biedt naast transparantie voor consumenten ook de mogelijkheid aan producenten om zich te differentiëren. Het nieuwe label biedt elke retailer die van het label gebruik zal maken de kans om eigen accenten te leggen op eventuele bijkomende inspanningen die zij en hun klanten belangrijk vinden. De introductie van dit label moet de consument meer bewuste keuze bieden in het vlees dat in hun winkelmand belandt. Het is de eerste keer dat in ons land een nationaal dierenwelzijnslabel gelanceerd wordt.

Opbouw BePork Welfare

Het BePork Welfare label is als module bovenop BePork beschikbaar. Certificatie volgens het BePork Welfare kwaliteitshandboek impliceert de aanwezigheid van een BePork-certificaat van waaruit de basisgaranties worden verstrekt voor de primaire productie, slachthuizen en uitsnijderijen. Een BePork-certificaat op niveau van de primaire productie omvat een [sectorgids G-040 'Primaire productie'](#)- en [Codiplan Animal Welfare](#)-certificaat om respectievelijk voedselveiligheid, traceerbaarheid en diergezondheid te garanderen en om de wettelijke vereisten in verband met dierenwelzijn te verzekeren. Op niveau van slachthuizen en uitsnijderijen impliceert het BePork-certificaat de aanwezigheid van een sectorgids G-018 'Generische autocontrolelegids voor slachthuizen, uitsnijderijen en inrichtingen voor de vervaardiging van gehakt vlees, vleesbereidingen en separatorvlees van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren', FebevPLUS- en GFSI of Global Market-certificaat. Als een BePork-deelnemer niet langer beschikt over een geldig certificaat dat als basis dient voor het verkrijgen van BePork-certificering, wordt het BePork-certificaat van de deelnemer ingetrokken. De extra bovenwettelijke normen beschreven in het BePork Welfare kwaliteitshandboek moeten bijkomend worden gevolgd voor diegene die zich voor deze module wil laten certificeren.

Op niveau van de primaire productie zijn binnen de module BePork Welfare 3 niveaus beschikbaar. Niveau 1 bevat de hoofdmoot aan bovenwettelijke dierenwelzijnseisen en garandeert verregaande aandacht voor dierenwelzijn. De varkens krijgen meer ruimte (groter hok, meer eet- en drinkplaatsen), kwaliteitsvol drinkwater, meer verrijkmateriaal, een betere ziekenboeg en worden op latere

leeftijd gespeend. Niveau 2 en 3 beschrijven bijkomende voorwaarden voor een aantal specifieke normen. Niveau 2 vereist nóg meer ruimte (groter hok, meer eet- en drinkplaatsen), een nog meer uitgebouwde ziekenboeg en een nog hogere speenleeftijd. Het hoogste niveau, niveau 3, vergt de meeste inspanningen ten behoeve van het welzijn van de dieren. In niveau 3 krijgen de varkens ingestrooide dichte vloeren en de allergrootste hokruimte.

Vergelijkende studie BePork Welfare versus Haltungsform 2 en ITW

In onderstaande tabel wordt beschreven hoe het BePork Welfare label (meer concreet niveau 1) een antwoord biedt op de thema's opgenomen binnen het method of production label *Haltungsform*, meer specifiek niveau 2 (*Haltungsform 2*) en het kwaliteitssysteem *Initiative Tierwohl* (ITW). De thema's binnen *Haltungsform 2* en ITW zijn beschreven in kolom 1. De concrete vereisten voor elk van deze thema's wordt beschreven in kolom 2. In kolom 3 wordt vervolgens omschreven op welke wijze dit thema is opgenomen in het BePork Welfare label (via het BePork Welfare-kwaliteitshandboek of een onderliggend certificaat). Hieronder wordt eerst de vergelijking met *Haltungsform 2* gemaakt en nadien met ITW.

Haltungsform 2		BePork Welfare niveau 1
Thema	Norm	Norm
Oppervlakte	Minimum oppervlakte 0,825 m ² /dier (ten minste 10 % meer ruimte)	Dit thema is analoog rekening houdende met de milieu- en klimaatdoelstellingen opgenomen binnen de wet- en regelgeving in België (emissiearme stallen binnen het Vlaams ammoniakreductiebeleid). Concreet: De minimale dieroppervlakte per bedrijf bedraagt gemiddeld 0,83 m ² per vleesvarken tot 110 kg en geen enkel varken heeft minder dan 0,78 m ² ter beschikking. Vanaf 110 kg tot slacht bedraagt de minimale hokoppervlakte per vleesvarken 1,10 m ² (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P67).
Type veehouderij	Stalsysteem toegestaan	Dit thema is gelijkwaardig opgenomen.
Verrijkmateriaal	Organisch, ruw vezelrijk voedermiddel Extra ruwvoer	Dit thema is gelijkwaardig opgenomen. Concreet: Hoog vezelrijk voeder (korrel met ruwe vezel, stro of hooi) wordt gevoederd i.f.v. de conditie van de drachtige zeug (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P2). In hokken vanaf 40 gelten, zeugen of vleesvarkens wordt ruwvoer (stro/hooi/luzerne/...) verstrekt (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P3).
Voeder	QS-toegelaten of QS-erkende diervoeders	Dit thema is gelijkwaardig opgenomen aangezien BePork uitwisselbaar is met QS. Concreet: Alle aangekochte diervoeders zijn afkomstig van FCA-erkende of gelijkwaardig gecertificeerde fabrikanten (BePork kwaliteitshandboek P1+) en/of van collega-landbouwers met een autocontrole certificaat (G-040 module A en/of B 'Primaire productie'), Vegaplan Standaard certificaat, of een certificaat voor een gelijkwaardig systeem (BePork kwaliteitshandboek P3+).
Diergezondheidsmonitoring	1. Registratie van bevindingen bij het slachthuis 2. Gekwalificeerde antibioticum monitoring	Dit thema is gelijkwaardig opgenomen (en bovendien gelijkwaardig met QS).

		Concreet: De slacht- en keuringsgegevens moeten van het slachthuis naar de varkensproducent overgemaakt worden (BePork kwaliteitshandboek P42+). Alle verschafte antibacteriële middelen, met antibiotica gemedicineerde voeders en gemedicineerd voormengsel worden door de verschaffer(s) geregistreerd in het 'AB Register' (BePork kwaliteitshandboek P16+).
Verplichte deelname aan	<i>Initiative Tierwohl</i> of een gelijkwaardig kwaliteitssysteem	Zie hieronder bij de vergelijking met ITW.

ITW				BePork Welfare niveau 1
Thema	Norm			Norm
	Norm voor mestvarkens	Norm voor zeugen	Norm voor biggen	
Basiscriteria veeteelt, hygiëne, diergezondheid	Voldoen aan QS-normen			<p>Dit thema is gelijkwaardig opgenomen aangezien BePork uitwisselbaar is met QS.</p> <p>Concreet: Om aan het Koninklijk Besluit betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid (KB 14/11/2003) te voldoen, en dus om voedselveiligheid, traceerbaarheid en diergezondheid te verzekeren dient de BePork-deelnemer gecertificeerd/geattesteerd te zijn voor de sectorgids G-040 'Primaire Productie' (Module C: Algemeen deel en specifiek deel 'Varkens') (BePork kwaliteitshandboek P8+).</p>
AB monitoring	Voldoen aan QS-normen			<p>Dit thema is gelijkwaardig opgenomen aangezien BePork uitwisselbaar is met QS.</p> <p>Concreet: Alle verschafte antibacteriële middelen, met antibiotica gemedicineerde voeders en gemedicineerd voormengsel worden door de verschaffer(s) geregistreerd in het 'AB Register' (BePork kwaliteitshandboek P16+).</p>

Diergezondheid	Slachtgegevens-programma (voldoen aan QS-normen)	Bedrijfsgezondheidsplan, registratie van sterfte, bespreking met dierenarts en eventueel actieplan	<p>Dit thema is gelijkwaardig opgenomen aangezien BePork uitwisselbaar is met QS en een norm rond sterfte in BePork Welfare is opgenomen.</p> <p>Concreet: De slacht- en keuringsgegevens moeten van het slachthuis naar de varkensproducent overgemaakt worden (BePork kwaliteitshandboek P42+). Jaarlijks wordt een bedrijfsgezondheidsplan opgemaakt. Dit omvat een evaluatie van parameters gerelateerd aan de bedrijfsgezondheid (waaronder de slacht- en keuringsgegevens en het sterftepercentage), de definitie van knelpunten, concrete acties die zullen genomen worden en evaluatie van acties uit het vorige plan (BePork kwaliteitshandboek P21+). In geval van structurele oorzaken voor sterfte stelt de varkensproducent in overleg met de bedrijfsbegeleidende dierenarts, een plan van aanpak op waarmee deze oorzaken worden geminimaliseerd en het percentage sterfte kan worden gereduceerd (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P28).</p>
Klimaatcontrole	1x/jaar externe controle. Bij afwijkingen corrigerende maatregelen.		<p>Dit thema is analoog opgenomen.</p> <p>Concreet: Er wordt 1x/jaar een controle van het staklimaat uitgevoerd door middel van een visuele inspectie van de dieren op aanwijzingen van een suboptimaal klimaat en een sensorische waarneming. In geval een prikkelende geur vastgesteld wordt, wordt het ammoniakgehalte gemeten en geregistreerd. Er mag maximaal een ammoniak gehalte van 20 ppm ter hoogte van de varkens worden vastgesteld. In geval van tekortkomingen stelt de varkensproducent een plan van aanpak op (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P58). Extra voorwaarden rond de temperatuur bij de biggen (DWZ1 P59), de luchtkwaliteit (DWZ1 P62), hittestress (DWZ1 P63) en een noodstroom aggregaat (DWZ1 P64) zijn opgenomen.</p>
Drinkwatercontrole		1x/jaar	<p>Dit thema is uitgebreider opgenomen in BePork Welfare door o.a. extra drinkwaterparameters.</p>

		<p>Concreet: Er wordt 1x/jaar een drinkwateronderzoek uitgevoerd per waterbron. De analyse moet aantonen dat het drinkwater voor de varkens van voldoende kwaliteit is doordat het voldoet aan de standaard. In geval van niet-conforme parameters wordt hiervoor een actieplan met corrigerende maatregelen opgesteld en wordt nadien voor deze parameters een heranalyse uitgevoerd om conformiteit aan te tonen. De extra microbiologische parameters zijn intestinale enterococcon, <i>Clostridium perfringens</i> en schimmels/gisten. De extra chemische parameters zijn nitriet, ammonium, chloride, natrium en mangaan. Voor sulfaat wordt een strengere norm gehanteerd (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P16). Het voorbehandelen van water gebeurt in afspraak met de bedrijfsbegeleidende dierenarts (DWZ1 P15). Er is minimaal 1 exclusieve drinkplaats per aantal gespeende biggen, zeugen en vleesvarkens (DWZ1 P17, DWZ1 P18, DWZ1 P19).</p>
Opleiding	1x/jaar	<p>Dit thema is uitgebreider opgenomen in BePork Welfare door extra voorwaarden aan de opleiding van het personeel.</p> <p>Concreet: Elke varkensproducent moet ten minste 1x/jaar deelnemen aan een relevante bijscholing (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P73). De bedrijfsleider en het personeel heeft de nodige kennis en vaardigheden op vlak van diergezondheid, dierenwelzijn, diergedrag,... De bedrijfsleider heeft tenminste A2-onderwijs of hoger onderwijs richting landbouw of Beroepsonderwijs: 7de jaar of B-cursus. (DWZ1 P72, DWZ1 P74).</p>
Daglicht	Ten minste 3 % van het vloeroppervlak van de stal.	<p>Dit thema is gelijkwaardig opgenomen.</p> <p>Concreet: Stallen gebouwd na 1.1.2003 hebben lichtdoorlatende openingen in het dak en/of muren ter grootte van minimaal 3% van de vloeroppervlakte (Codiplan Animal Welfare WP8).</p>
Herkomst biggen	/	Aankoop van ITW biggen
		Dit thema is gelijkwaardig opgenomen.

				<p>Concreet: Indien er biggen aangekocht worden, zijn deze biggen afkomstig van BePork Welfare gecertificeerde bedrijven (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P23).</p>
10% meer ruimte	<p>20-30 kg: 0,39 m²/dier 30-50 kg: 0,55 m²/dier 50-110 kg: 0,83 m²/dier >110 kg: 1,10 m²/dier</p>	<p>tot 5 gelten 2,04 m² / jong varken 6 tot 39 gelten 1,82 m² / jong varken vanaf 40 gelten 1,65 m² / jong varken tot 5 zeugen 2,75 m² / zeug 6 tot 39 zeugen 2,48 m² / zeug vanaf 40 zeugen 2,26 m²/zeug</p>	/	<p>Dit thema is analoog opgenomen rekening houdende met de milieu- en klimaatdoelstellingen opgenomen binnen de wet- en regelgeving in België (emissiearme stallen binnen het Vlaams ammoniakreductiebeleid).</p> <p>Concreet: Het hokoppervlak per gespeende big bedraagt minstens 0,33 m². De minimale hokoppervlakte geldt vanaf opzet tot verplaatsing naar een vleesvarkensstal tot gemiddeld 25 kg (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P66). De minimale dieroppervlakte per bedrijf bedraagt gemiddeld 0,83 m² per vleesvarken tot 110 kg en geen enkel varken heeft minder dan 0,78 m² ter beschikking. Vanaf 110 kg tot slacht bedraagt de minimale hokoppervlakte per vleesvarken 1,10 m² (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P67). De norm voor gelten en zeugen is gelijkwaardig (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P68). Extra voorwaarden rond het oppervlak van de ligplaats bij zogende biggen (DWZ1 P65), het oppervlak van een kraamhok (DWZ1 P69) en een voederligboxen (DWZ1 P71) zijn opgenomen.</p>
Ruwvoer	Stro en hooi in lange, korte en korrelvorm. Luzerne, luzernekorrel,...			<p>Dit thema is gelijkwaardig opgenomen.</p> <p>Concreet: Hoog vezelrijk voeder (korrel met ruwe vezel, stro of hooi) wordt gevoederd i.f.v. de conditie van de drachtige zeug (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P2). In hokken vanaf 40 gelten, zeugen of vleesvarkens wordt ruwvoer (stro/hooi/luzerne/...) verstrekt (BePork Welfare kwaliteitshandboek DWZ1 P3).</p>

In de volgende tabel wordt een kort overzicht weergegeven van de invulling van enkele thema's die aan bod komen in BePork Welfare maar niet in *Haltungsform 2* en ITW.

BePork Welfare niveau 1	
Thema	Norm
Voeder	Zogende biggen krijgen vanaf een leeftijd van 14 dagen enig vast voeder (droogvoeder of een papje) (DWZ1 P1). Bij trogvoeding (brijvoeder of droogvoeder) wordt een minimale eetbreedte per gespeende big (DWZ1 P4), zeug (DWZ1 P6) en vleesvarken (DWZ1 P7) gegarandeerd. Zeugen worden bij het eten beschermd door tussenschotjes boven de trog (DWZ1 P5). Bij een voedersysteem waarbij ad libitum (onbeperkt) wordt gevoederd, is er minstens één eetplaats met een vaste eetbreedte per aantal gespeende biggen (DWZ1 P8, P9), zeugen (DWZ1 P10, P11) en vleesvarkens (DWZ1 P12, P13).
Bioveiligheid	Het bedrijf heeft een bedrijfsspecifiek hygiëneplan waarin systematisch wordt aangegeven welke hygiënemaatregelen op het bedrijf worden getroffen om de hygiëne op het bedrijf te borgen (DWZ1 P24).
Euthanasiebeleid	Er wordt een gedetailleerd euthanasiebeleid opgemaakt in samenwerking met de bedrijfsbegeleidende dierenarts. De cijfers m.b.t. euthanasie worden minimaal 1 keer per jaar met de bedrijfsbegeleidende dierenarts geëvalueerd. In geval van structurele oorzaken voor euthanasie stelt de varkensproducent in overleg met de bedrijfsbegeleidende dierenarts, een plan van aanpak op waarmee deze oorzaken worden geminimaliseerd en het percentage geëuthanaseerde dieren kan worden gereduceerd (DWZ 1 P26, DWZ1 P27).
Ziekenboeg	Voorwaarden rond de inspectie (DWZ1 P29), de capaciteit (DWZ1 P47), het klimaat (DWZ1 P48), de vloer (DWZ1 P49 en DWZ1 P53), het oogcontact (DWZ1 P50), de reiniging (DWZ1 P51) en de hygiëne (DWZ1 P52) zijn opgenomen.
Evaluatie klauwen	De conditie van de (bij-)klauwen van minimaal 30 zeugen worden minimaal 1x/jaar geïnspecteerd met behulp van de klauwencheck. De uitkomsten van de klauwencheck worden 1x/jaar met de bedrijfsbegeleidende dierenarts geëvalueerd. In geval van structurele oorzaken voor klauwproblemen stelt de varkensproducent in overleg met de bedrijfsbegeleidende dierenarts, een plan van aanpak op waarmee deze oorzaken worden geminimaliseerd en het percentage klauwproblemen kan worden gereduceerd (DWZ1 P31).
Beoordelen staartbijten	De varkensproducent monitort voortdurend de bedrijfsomstandigheden op het voorkomen van staartbijten en op de mogelijkheden dit te verminderen in overleg met de bedrijfsbegeleidende dierenarts en indien nodig de veevoederadviseur (DWZ1 P32).
Tanden slijpen	Als er in verband met problemen tandjes worden geslepen is er een plan van aanpak aanwezig op basis waarvan de problemen binnen een jaar (bij de volgende controle) zijn verholpen en er weer met het tandenslijpen is gestopt (DWZ1 P34).
Staarten couperen	Staarten couperen dient een uitzonderlijke maatregel te zijn, die uitdrukkelijk gemotiveerd moet worden (DWZ1 P35).
Speenleeftijd	Individuele biggen worden niet eerder dan op 23 dagen leeftijd gespeend (DWZ1 P36).

Infrastructuur	Voorwaarden rond dichte vloer bij gespeende biggen, vleesvarkens (DWZ1 P37) en zogende biggen (DWZ1 P39), de mestplaats (DWZ1 P38) en de ruimte achter de zeug (DWZ1 P4) werden opgenomen.
Groep	Vleesvarkens worden gehouden in maximaal stabiele groepen, niet gemengd met varkens van opeenvolgende rondes (DWZ1 P43).
Brandpreventie en hulpdiensten	Er is een objectinformatiekaart aanwezig die bij calamiteiten direct beschikbaar is op een zichtbare plaats buiten de stal voor de brandweer/hulpdiensten (DWZ1 P44). Het personeel is bekend met de werkwijze in geval van noodsituaties (bv. brand, overstromingen,...) (DWZ1 P45). De varkenshouder voldoet aan de Europese, Federale, Gewestelijke en lokale regelgevingen m.b.t. brandpreventie (DWZ1 P46).
Verrijkingmateriaal	Voorwaarden rond schuurvoorziening (DWZ1 P54), het type verrijkingmateriaal (DWZ1 P55), de beoordeling van het gebruik van het verrijkingmateriaal (DWZ1 P56) en permanent verrijkingmateriaal (DWZ1 P57) zijn opgenomen.
Tracering	Via TRACY op niveau van elke schakel.
Slachthuis	Er zijn verschillende normen op niveau van het slachthuis opgenomen.
Uitsnijderij	Er zijn verschillende normen op niveau van de uitsnijderij opgenomen.
Transport	Er zijn verschillende normen op niveau van het transport opgenomen binnen BePork.